

Een Europa dat bescherming biedt: EU verhoogt weerbaarheid tegen hybride bedreigingen

Brussel, 13 juni 2018

Zij brengen tevens verslag uit over de uitvoering van het Gezamenlijk Kader voor de bestrijding van hybride dreigingen. De Commissie maakt ook de balans op van de geboekte vooruitgang op belangrijke veiligheidsdossiers, waaronder het CBRN-actieplan.

Hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter Federica **Mogherini** legde uit wat de bedoeling is: *"In deze tijden van nieuwe uitdagingen overal ter wereld versterken we binnen de Europese Unie onze inspanningen om hybride bedreigingen het hoofd te bieden. We moeten cyberaanvallen en desinformatie tegengaan en onze contraspionage versterken. Samen met onze lidstaten en partners, zoals de NAVO, werken we aan de versterking van onze capaciteit om deze uitdagingen aan te gaan en onze weerbaarheid tegen chemische, biologische, radiologische en nucleaire risico's te vergroten, om zo onze burgers doeltreffend te beschermen."*

Dimitris **Avramopoulos**, EU-commissaris voor Migratie, Binnenlandse Zaken en Burgerschap, zei in dit verband: *"Veiligheid is onze prioriteit geweest vanaf het begin, maar we moeten meer doen om buitenlandse vijandige machten en terroristen de voet dwars te zetten. Vandaag hebben wij vaart gezet achter onze inspanningen om te voorkomen dat dodelijke chemische stoffen in hun handen vallen en zo Europa weerbaarder te maken en in staat te stellen het hoofd te bieden aan complexe en steeds veranderende bedreigingen voor de veiligheid."*

Julian **King**, EU-commissaris voor de Veiligheidsunie, voegde hieraan toe: *"De aanslag in Salisbury heeft er ons brutaal op gewezen dat chemische, biologische, radiologische en nucleaire bedreigingen reëel zijn. Vandaag bouwen we voort op ons CBRN-actieplan van vorig jaar om beter voorbereid te zijn op dergelijke en andere hybride bedreigingen, die ernstige schade en instabiliteit kunnen veroorzaken. Wij moeten vooral waakzaam zijn met het oog op komende verkiezingen."*

Versterking van de EU-respons op hybride bedreigingen

Hybride activiteiten van nationale overheden en andere actoren blijven een ernstige en acute dreiging voor de EU en haar lidstaten. Zo is bijvoorbeeld gebleken dat verkiezingen, een bijzonder strategisch en kwetsbaar doelwit zijn. Hoewel het opbouwen van weerbaarheid en reactiecapaciteit tegen deze bedreigingen voornamelijk een taak van de lidstaten is, heeft de EU zich ook hiervoor ingezet, onder andere in samenwerking met internationale partners, zoals de NAVO. Om de gezamenlijke respons nog te versterken, hebben de Commissie en de hoge vertegenwoordiger gebieden aangewezen waarop extra maatregelen moeten worden genomen:

- **Situationeel bewustzijn:** De EU-fusiecel voor analyse van hybride bedreigingen binnen de Europese Dienst voor extern optreden is al een belangrijke troef. Deze ontvangt en analyseert informatie, maar beschikt nog niet over voldoende expertise om het volledige spectrum van hybride bedreigingen te bestrijken. De cel zal daarom worden uitgebreid met specialisten op het gebied van chemie, biologie, radiologie, kernenergie (CBRN), contraspionage en cyberanalyse.
- **Strategische communicatie:** Op basis van eerdere ervaringen zullen de hoge vertegenwoordiger en de Commissie het vermogen van de EU tot strategische communicatie verder ontwikkelen door te zorgen voor systematische interactie en samenhang tussen de bestaande structuren. Dit wordt uitgebreid tot andere EU-instellingen en de lidstaten, en zal onder meer het eerder aangekondigde beveiligde onlineplatform over desinformatie omvatten.
- **Opbouw van weerbaarheid en afschrikking op het gebied van cyberbeveiliging:** Het afgelopen jaar heeft de EU voorstellen gedaan voor capaciteitsopbouw en bestrijding van computercriminaliteit, onder meer voor een kader voor cyberveiligheidscertificaten, een sterker en gemoderniseerd EU-agentschap voor cyberveiligheid, een blauwdruk voor samenwerking tussen de lidstaten en de EU-agentschappen bij aanslagen, en de cyberdiplomatie-toolbox. Het Parlement en de Raad moeten vaart zetten achter de onderhandelingen over de wetgeving inzake cyberveiligheid en overeenstemming bereiken over nieuwe regels voor het verzamelen van elektronisch bewijsmateriaal. Er wordt een speciaal platform opgezet voor het coördineren van opleidingen op het gebied van cyberdefensie. De identificatie van de bron van cyberaanvallen is ook belangrijk en

de EU moedigt de lidstaten aan om het werk op dit gebied voort te zetten.

- **Opbouw van weerbaarheid tegen vijandig inlichtingenwerk:** De coördinatie tussen de lidstaten onderling en met andere internationale organisaties, in het bijzonder de NAVO, is van cruciaal belang. De EEAS en de Commissie nemen bijkomende praktische maatregelen met het oog op het behoud en de ontwikkeling van de interactieve mogelijkheden van de EU om vijandig inlichtingenwerk dat tegen de instellingen is gericht, te bestrijden. De EU-fusiecel voor analyse van hybride bedreigingen wordt versterkt met deskundigen inzake contraspionage die gedetailleerde analyses en nota's kunnen opstellen.

De hoge vertegenwoordiger en de Commissie brengen vandaag ook verslag uit over de uitvoering van de 22 maatregelen die in het kader van het gezamenlijk kader voor de bestrijding van hybride bedreigingen zijn genomen. Deze gaan van een betere uitwisseling van informatie en een betere bescherming van kritische infrastructuur tot een sterkere cyberbeveiliging en de verhoging van de weerbaarheid van de samenleving tegen radicalisering en extremisme. De lidstaten hebben steun gekregen via het kader, en de respons van de EU op hybride bedreigingen is in een aantal oefeningen samen met de NAVO met succes getest.

Verhoogde paraatheid voor chemische, biologische, radiologische en nucleaire bedreigingen

In oktober 2017 kwam de Commissie met een actieplan ter verhoging van de paraatheid en weerbaarheid tegen **chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN)** veiligheidsrisico's op EU-niveau. De aanslag in Salisbury en de toenemende interesse van terroristen in deze stoffen en hun gebruik ervan maken duidelijk dat de bezorgdheid over CBRN-risico's, in het bijzonder chemische dreigingen, gerechtvaardigd is. De EU zal nagaan welke maatregelen de eerbiediging van internationale regels en normen kunnen afdwingen, onder meer via een eventuele EU-sanctieregeling voor chemische wapens. Tegelijkertijd zal de Commissie samen met de lidstaten vaart zetten achter de aanpak van chemische bedreigingen. De bedoeling is om nog vóór eind 2018 onder meer:

- een **lijst van chemische stoffen** vast te stellen die een bijzondere dreiging voor de veiligheid vormen;
- de aanzet te geven tot een **dialog met bedrijven uit de toeleveringsketen** voor chemische stoffen die kunnen worden gebruikt als precursoren;
- de **detectie van chemische bedreigingen** te verbeteren door de dreigingsscenario's en de analyse van bestaande detectiemethoden te herzien;
- eerstehulpverleners, in het bijzonder politie en civiele bescherming, **beter bewust te maken** van de risico's;
- de **essentiële medische tegenmaatregelen**, laboratorium-, behandelings- en andere capaciteiten te inventariseren, en ervoor te zorgen dat de beschikbaarheid ervan in de hele EU regelmatig wordt gecontroleerd.

Vooruitgang op het gebied van prioritaire veiligheidsdossiers

Het vandaag gepresenteerde voortgangsverslag over de Veiligheidsunie bevat een update over de verwijdering van terroristische inhoud op het internet en over mogelijke methoden ter preventie van radicalisering naar aanleiding van het eindverslag van de deskundigengroep op hoog niveau over radicalisering, dat op 18 mei is gepresenteerd. Het voortgangsverslag geeft tevens een overzicht van de vooruitgang op andere prioritaire veiligheidsgebieden, waaronder interoperabiliteit, informatie-uitwisseling, cyberbeveiliging en terrorismefinanciering.

Ten slotte komt de Commissie vandaag met een **EU-actieplan voor de veiligheid van spoorwegpassagiers en -personeel** in het kader van haar engagement voor een betere bescherming van openbare ruimten. Het gaat hierbij om het voorkomen van en de reactie op mogelijke aanvallen op spoorwegdiensten via een nieuw kader voor samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten, mede via een nieuwe **EU-veiligheidsplatform voor treinreizigers**.

De Commissie kwam vandaag ook met een [verslag over de gevolgen van eventuele beperkingen op contante betalingen](#), waarin werd geconcludeerd dat dergelijke beperkingen de financiering van terrorisme niet in belangrijke mate zouden voorkomen. In dit stadium overweegt de Commissie daarom geen wetgevingsinitiatief over deze kwestie.

Volgende stappen

Met de mededeling van vandaag over hybride bedreigingen wordt de Europese Raad op de hoogte gesteld van de lopende werkzaamheden en worden gebieden aangewezen waar de inspanningen moeten worden opgevoerd. Het is nu aan de lidstaten, de Commissie en de hoge vertegenwoordiger om te zorgen voor een snelle follow-up.

De Commissie zal haar werkzaamheden op alle prioritaire dossiers voortzetten, met name met het oog op de informele bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders over interne veiligheid in september.

Achtergrond

Veiligheid is al vanaf het begin van het mandaat van de Commissie-Juncker een politieke prioriteit, van de [politieke beleidslijnen van voorzitter Juncker van juli 2014](#) tot zijn meest recente [toespraak over de staat van de Unie](#) op 13 september 2017.

Hybride activiteiten van nationale overheden en andere organisaties blijven een ernstige en acute dreiging voor de EU en haar lidstaten. Het gaat om strategieën met een multidimensionaal karakter op basis van een combinatie van dwang en subversieve activiteiten waarbij zowel conventionele als niet-conventionele middelen en tactieken worden ingezet. Ze zijn zo ontworpen dat ze moeilijk kunnen worden opgespoord of aan een bepaalde persoon of groep kunnen worden gelinkt. De zenuwgasaanslag in het Verenigd Koninkrijk heeft het brede spectrum van hybride oorlogvoering onderstreept, evenals de noodzaak van een grotere weerbaarheid op dit gebied.

Meer informatie

[Gezamenlijke mededeling: Verhogen van de weerbaarheid tegen hybride bedreigingen en versterking van de capaciteit om hieraan het hoofd te bieden](#)

[Gezamenlijk verslag over de uitvoering van het gezamenlijk kader voor de bestrijding van hybride bedreigingen van juli 2017 tot en met juni 2018](#)

[Factsheet: Hybride bedreigingen](#)

[Vijftiende voortgangsverslag over de totstandbrenging van een echte en doeltreffende Veiligheidsunie](#)

[Bijlage 1: EU-actieplan voor het verbeteren van de beveiliging van treinreizigers](#)

[Eindverslag van de deskundigengroep op hoog niveau over radicalisering](#)

[Factsheet: Veiligheidsunie - een Europa dat bescherming biedt](#)

[Conclusies van de Europese Raad over de aanslag in Salisbury, 22 maart 2018](#)

Praat online mee via [#SecurityUnion](#) en [#EUDefence](#)

IP/18/4123

Contactpersoon voor de pers:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Maja KOCIJANCIC](#) (+32 2 298 65 70)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)